

HOE LEREN PAARDEN?

Ik heb het artikel over 'Hoe leren paarden?' in Hoefslag nummer 48 met grote verbijstering gelezen. Jammer dat hier theorieën over leergedrag, hulpen geven en communicatie tussen mens en paard verspreid worden die in de tijd van de psychomotoriek en hippische sportpsychologie lang ingehaald zijn en die het paard degraderen tot een bevelsontvanger en een apparaat waar de ruiter een knopje moet bedienen om een gewenste reactie te verkrijgen. Bovendien ontstaat bij de ruiter de indruk dat alles zeer simpel is. Bij paardrijden komt gewoon meer kijken, vooral het werken aan zichzelf (onder meer zit, houding en attitude) en niet op knopjes drukken. Het zou al tot Nederlandse hippische kringen doorgedrongen moeten zijn dat paardrijden niet een vraag en antwoordspel of stimulus-responsverhaal is, maar een zeer complexe psychomotorische bezigheid voor beide partners. Het is een bewegingsdialog tussen ruiter en paard. Hier wordt gesimplificeerd met begrippen uit de leertheorie gegooid die al in de jaren zestig niet meer actueel waren. Toen wist men al dat in de opvoeding van dieren of kinderen uitsluitend operante conditionering niet voldoende is. Paardrijden is in een psychologische taakanalyse te vergelijken met dansen, een dialoog van bewegings- en andere impulsen die wederzijds aangegaan wordt. In het artikel wordt het paard gedegradeerd tot een responsmachine. Met een dialoog met een partner heeft dit niets te maken. Een meedenkend paard, dat over een uitstekend lichaamsgevoel en bewegingsgevoel beschikt, indien het niet door de ruiter gestoord wordt, heeft zijn aandeel in deze dialoog en is in staat de ruiter te helpen en aan te geven wat wel of niet mogelijk is, indien de ruiter bereid is ernaar te luisteren. Paarden worden in het meedenken gehinderd als ze steeds 'verrast' – zeg maar beter systematisch onzeker gemaakt – worden. Dit fenomeen noemt men learned helplessness. Hiervan wordt helaas tegenwoordig veel gebruikgemaakt in de topdressuur. Dit als voorbeeld verkopen vind ik zeer verontwaardig.

Een hulp gelijkzetten met druk opwekken komt niet met het doel – het paard helpen – overeen. Beweren dat maar één hulp tegelijk mogelijk is voor een reactie houdt er geen rekening mee dat ruiters hulpen bewegingsimpulsen zijn, die afgestemd dienen te worden op de situatie waarin het paard zich op dit moment bevindt. Dezelfde hulp herhalen, maar sterker is meestal niet de oplossing, indien een paard niet op de eerste hulp reageert. Vaak doet hij dat juist omdat de ruiter een fout heeft gemaakt in timing en in zijn gehele bewegingsimpuls. Het is niet eens mogelijk

slechts één hulp tegelijk te geven, omdat de ruiter permanent een gehele reeks aan bewegingsimpulsen aan het paard doorgeeft en deze hoort af te stemmen op de situatie, de gesteldheid van het paard op dat moment en de gewenste effecten. Bovendien geeft de ruiter veel van zichzelf door aan het paard, zoals angst, stress en ook de wens het paard te ondersteunen of juist te domineren en niet naar diens signalen te luisteren. Ook het verschil tussen primaire en secundaire hulpen hebben de auteurs kennelijk nog niet begrepen. Natuurlijk is het mogelijk een paard op alle mogelijke signalen te leren aangalopperen, maar dan gaat het om secundaire hulpen. Het paard is dan daadwerkelijk geconditioneerd op een signaal. Bij de klassieke hulpen, zoals het aangalopperen op de hier omschreven en afgekeurde manier, geeft de ruiter een bewegingsimpuls door die, als hij het goed doet, het paard laat beslissen om aan te galopperen. Dat is heel anders dan op knopdruk rijden. Hierdoor ontstaat een vorm van dansen, waarin beide partners het leuk vinden een bewegingsdialog met elkaar aan te gaan en waarin beide naar elkaar luisteren.

Wie ooit een meedenkend en graag meewerkend paard onder zich gevoeld heeft dat zijn eigen, vaak zeer zinvolle, inbreng in deze dialoog heeft, begrijpt niet dat dit een adviesstuk zou moeten zijn voor ruiters op alle niveaus. Dit is slechts een heel klein stuk van wat er mogelijk is aan samenwerking tussen paard en ruiter. Jammer als paardrijden hiertoe wordt gedegradeerd.

Dr. Ulrike Thiel
 Instituut voor Equithérapie en
 hippische Sportpsychologie Cranendonck

Andrew McLean
Hoe leert een paard?

Paarden kunnen niet redeneren of inhoren, ze zijn bijvoorbeeld duffleren en menassen die wel kunnen... (tekst is klein en gedeeltes zijn afgesneden)

Taken voor de ruiter... (tekst is klein en gedeeltes zijn afgesneden)

HOE LEREN PAARDEN? (2)

Ik las de reactie van dr. U. Thiel op het artikel over dr. Andrew McLean en de haren rezen me te berge. Ze pretendeert wetenschappelijk onderbouwd te zijn, maar door dit artikel geeft ze hier geen blijk van. Een paard zal reageren op een stimulus die voor hem de meest voorspelbare beloning oplevert (in galop aangaan na het weg halen van druk van de kuiten bijvoorbeeld). Mevrouw Thiel heeft het niet begrepen en daarenboven dicht ze onder andere paarden geestelijke vermogens toe die onwaarschijnlijk zijn op basis van zijn neurobiologie. Dr. McLean is een zeer gewaardeerde collega van mij, die ik al jaren ken. Aangezien hij zelf niet kan reageren, verzoek ik u dit naar hem kan opsturen (zijn vrouw kan Nederlands lezen) en aan hem te sturen en om een reactie te vragen.

Dr. Machteld van Dierendonck
Faculteit Diergeneeskunde
Universiteit Utrecht

Van: hippocampus [hippocampus@iae.nl]
Verzonden: vrijdag 19 januari 2007 8:38
Aan: 'enquiries@aebc.com.au'
CC: 'machteld dierendonck'; (hoefslag@bcm.nl)

Dear dr Mc Lean,

Recently I critically commented an article published by Joep and Tineke Barteld in the Dutch equine magazine Hoefslag. : named:

Bewuster paardrijden HOEFSLAG NR: Hoe leren paarden?

The magazine published my comment but unfortunately connected it with your article having been published in the same edition of Hoefslag.

I already have asked the Hoefslag to correct this misunderstanding officially, but the redaction did not react until now.

Having noticed, that Mrs van Dierendonk, a colleague of yours, felt offended by my "criticism of your work", I want to inform you that my comment was only meant to criticize the vision on horse riding having been

published by Joep and Tineke Bartels in their article, but not at all to criticize your scientific work having been presented in the same edition later on.

Not trusting the redaction of the paper, who has not reacted by now I have decided to inform you and Dr van Dierendonk personally.

I hope to have cleared up this misunderstanding with this letter.

Yours sincerely

Dr.Ulrike Thiel

Dr.Ulrike Thiel

Dr.Ulrike Thiel

De Bult 2, 6027 RG Soerendonk
Tel: 0031 (0) 495-45 37 63,

fax: 0031 (0)495 45 28 52
GSM: 0031 (0) 6-51548351
e-mail: thiel@iae.nl
homepage: www.hippocampus-nl.info
bank: 22.53.03.132 van Lanschot

Van: hippocampus [mailto:hippocampus@iae.nl]
Verzonden: donderdag 18 januari 2007 19:26
Aan: (hoefslag@bcm.nl)
CC: 'machteld dierendonck'
Onderwerp: Rectificatie

Geachte.

U heeft een lezerbrief van mij gepubliceerd die ik gezonden had na aanleiding van het artikel : Bewuster paardrijden HOEFSLAG NR 47 en had dat ook duidelijk vermeldt, niet bedoeld als commentaar op het artikel van Andrew Mac Lean.

De inhoud van mijn brief geeft dat ook duidelijk aan. Ik betrek stelling tot een aantal beweringen in de handleiding voor ruiters na aanleiding die uitsluitend gebaseerd zijn op conditioneringtheorieën. Over de onderzoeken van Meneer Mac Lean heb ik mij nergens uitgelaten en zal ik dat ook niet doen.

Ik heb U al onmiddellijk na publicatie hierop attent gemaakt, dat hier een fout (met opzet?) gemaakt werd bij de publicatie.

Ondanks deze mijn reactie met verzoek om rectificatie heb ik dit nog n iet kunnen terugvinden in de volgende Hoefslag, waar zelf niet gereageerd werd op een ingezonden brief van Mechtheld van Dierdonk, die Andrew Mac Lean wil inschakelen over "mijn kritiek aan zijn artikel."

Ik verwacht, dat U dat in orde brengt.

Dr.Ulrike Thiel

Van: hippocampus [hippocampus@iae.nl]
Verzonden: donderdag 18 januari 2007 19:26
Aan: (hoefslag@bcm.nl)
CC: 'machteld dierendonck'
Onderwerp: Rectificatie

Geachte.

U heeft een lezerbrief van mij gepubliceerd die ik gezonden had na aanleiding van het artikel : Bewuster paardrijden HOEFSLAG NR 47 en had dat ook duidelijk vermeldt, niet bedoeld als commentaar op het artikel van Andrew Mac Lean.

De inhoud van mijn brief geeft dat ook duidelijk aan. Ik betrek stelling tot een aantal beweringen in de handleiding voor ruiters na aanleiding die uitsluitend gebaseerd zijn op conditioneringtheorieën. Over de onderzoeken van Meneer Mac Lean heb ik mij nergens uitgelaten en zal ik dat ook niet doen.

Ik heb U al onmiddellijk na publicatie hierop attent gemaakt, dat hier een fout (met opzet?) gemaakt werd bij de publicatie.

Ondanks deze mijn reactie met verzoek om rectificatie heb ik dit nog n iet kunnen terugvinden in de volgende Hoefslag, waar zelf niet gereageerd werd op een ingezonden brief van Mechtheld van Dierdonk, die Andrew Mac Lean wil inschakelen over "mijn kritiek aan zijn artikel."

Ik verwacht, dat U dat in orde brengt.

Dr.Ulrike Thiel

Dr.Ulrike Thiel

De Bult 2, 6027 RG Soerendonk
Tel: 0031 (0) 495-45 37 63,

fax: 0031 (0)495 45 28 52
GSM: 0031 (0) 6-51548351
e-mail: thiel@iae.nl
homepage: www.hippocampus-nl.info
bank: 22.53.03.132 van Lanschot

Van: hippocampus [hippocampus@iae.nl]
Verzonden: maandag 11 december 2006 9:25
Aan: (hoefslag@bcm.nl)
Onderwerp: Lezerbrief na aanleiding van het artikel: Bewuster paardrijden
HOEFSLAG NR 47

Aan de redactie Hoefslag:

Ik heb het artikel over "hoe leren paarden" met groter verbijstering gelezen. Jammer, dat hier theorieën over leergedrag, hulpgeving en communicatie tussen mens en paard verspreid worden, die in de tijd van de psychomotoriek en hippische sportpsychologie lang ingehaald zijn en die het paard degraderen tot een bevelsontvanger en een apparaat waar de ruiter een knopje moet bedienen om een gewenste reactie te verkrijgen. Bovendien ontstaat bij de ruiter de indruk dat alles zeer simpel is, en bij het paardrijden komt gewoon meer om de hoek kijken, vooral aan zichzelf (onder meer zijn eigen zit en houding en attitude) te werken en niet het drukken op knopjes.

Het zou zich al zelf in Nederlandse hippische kringen doorgedrongen moeten zijn, dat paardrijden niet een vraag en antwoordspel of stimulus respons verhaal is, maar een zeer complexe psychomotorie bezigheid voor beide daaraan deelnemende partners. Het is een bewegingsdialoog tussen ruiter en paard. Hier wordt gesimplificeerd met begrippen uit de leertheorie gegooid, die al in de jaren 60 niet meer actueel waren. Al toen wist men, dat in de opvoeding van dieren of kinderen de pogingen uitsluitend met operante conditionering te werken niet voldoende is.

Paardrijden is in een psychologische taakanalyse te vergelijken met dansen. En dansen is een dialoog van bewegings- en andere impulsen die wederzijds aangegaan wordt.

Deze in het artikel genoemde vorm van "communicatie" is een vraag en antwoordspel tussen ruiter en paard, waarbij het paard wordt gedegradeerd tot een responsmachine. Met een dialoog met een partner heeft dit niets te maken. Een meedenkend paard, dat over een uitstekend lichaamsgevoel en bewegingsgevoel beschikt, indien het niet door de ruiter gestoord wordt., levert ook zijn inbreng aan deze dialoog en is zelf instaat de ruiter te helpen en aan te geven wat wel of niet mogelijk is, indien de ruiter bereid is ernaar te luisteren. Paarden worden aan het meedenken gehinderd indien ze steeds "verast" - zeg maar beter systematisch veronzekerd - worden Dit fenomeen noemt men Learned helplessness. En hiervan wordt helaas tegenwoordig doelmatig veel gebruik gemaakt in de top dressuur. Dit als voorbeeld te verkopen vind ik zeer verontwaardigend.

Het gelijkzetten van hulp met druk opwekken komt niet met het doel - het paard helpen - overeen en het beweren, dat alleen een hulp tegelijk mogelijk is voor een reactie houdt niet met het feit rekening, dat ruiterhulpen bewegingsimpulsen zijn, die afgestemd dienen te worden op de situatie, in die zich het paard op dit moment bevindt. Het herhalen van dezelfde hulp, maar sterker is meestal niet de oplossing indien een paard niet op de eerste hulp reageert. Vaak doet hij dat juist omdat de ruiter een fout heeft gemaakt in timing en in zijn gehele bewegingsimpuls.

Het is niet eens mogelijk alleen een hulp tegelijk te geven omdat de ruiter permanent een gehele reeks aan bewegingsimpulsen aan het paard doorgeeft en deze hoort af te stemmen op de situatie, de gesteldheid in die het paard op die moment verkeert en de gewenste effecten. Bovendien geeft de ruiter ook zijn attitude en veel van zichzelf door aan het paard zoals angst, stress, maar ook

de wens het paard te ondersteunen of juist het te domineren en niet naar diens signalen te luisteren.

Ook het verschil tussen primaire en secundaire hulpen hebben de auteurs kennelijk nog niet begrepen. Natuurlijk is het mogelijk een paard op alle mogelijke signalen te eren aangelopperen, maar dan gaat het om secundaire hulpen, het paard is dan daadwerkelijk geconditioneerd op een signaal. Bij de klassieke hulpen, zoals het aangelopperen op de hier omschreven en afgekeurde manier geeft de ruiter een bewegingsimpuls door die - doet hij dat op de juiste manier het paard laat beslissen om aan te galopperen. En dit is heel anders dan op knopdruk rijden. Hierdoor ontstaat dan een vorm van dansen, waarbij beide partners het leuk vinden een bewegingsdialoog met elkaar aan te gaan waar beiden naar elkaar luisteren.

Wie ooit het fantastische gevoel van een meedenkend en graag meewerkend paard onder zich gevoeld heeft, die ook zelf zijn eigen- vaak zeer zinvolle inbreng - in deze dialoog heeft, die begrijpt niet, dat dit een adviesstuk zou moeten zijn voor ruiters op alle niveaus, om op deze manier alleen een heel klein stukje van wat er mogelijk is aan samenwerking tussen paard en ruiter te mogen beleven. Jammer, indien het paardrijden degradeert tot dat, wat hier wordt geadviseerd!!!!

Dr.Ulrike Thiel

Instituut voor Equithherapie en hippische Sportpsychologie

Cranendonck

Mocht u nog vragen hebben, neem dan gerust contact op met ons.

Met vriendelijke groeten

Ulrike Thiel

HippoCampus

Instituut voor Equithherapie en Hippische Sportpsychologie

Leiding: Dr.Ulrike Thiel

De Bult 2, 6027 RG Soerendonk

Tel: 0031 (0) 495-45 37 57, fax: 0031 (0)495 45 28 52

GSM: 0031 (0) 6-51548351

e-mail: hippocampus@iae.nl

homepage nieuw: www.hippocampus-nl.com

bank: 22.53.03.132 van Lanschot

(IBAN:NL78FVLB0225303132 SWIFT: FVLBNL22)

Equus portat ET animam ET corporem hominis !!!!!!!

Verzoek om rectificatie aan de hoefslag:

Van: hippocampus [hippocampus@iae.nl]
Verzonden: woensdag 10 januari 2007 17:42
Aan: (hoefslag@bcm.nl)
Onderwerp: Misverstand in verband met ingezonden brief.

Geachte redactie,

In de laatste Hoefslag werd op pagina 35 mijn ingezonden brief gepubliceerd met het artikel van Andrew Mc Lean. Mijn brief had echter betrekking tot het artikel uit het boek van Joep en Tineke Bartels waarin over leergedrag van paarden werd geschreven als handleiding voor ruiters. Uit de inhoud van mijn reactie moet dat ook wel duidelijk zijn. Graag verzoek ik U dit feit recht te zetten, om misverstanden te voorkomen. .

Met vriendelijke groeten

Dr.Ulrike Thiel

Helaas geen rectificatie en dan was het ook al gebeurd:

Van: hippocampus [hippocampus@iae.nl]
Verzonden: donderdag 18 januari 2007 19:26
Aan: (hoefslag@bcm.nl)
CC: 'machteld dierendonck'
Onderwerp: Rectificatie

Geachte.

U heeft een lezerbrief van mij gepubliceerd die ik gezonden had na aanleiding van het artikel : Bewuster paardrijden HOEFSLAG NR 47 (het leervermogen van paarden) en had dat ook duidelijk vermeldt, niet bedoeld als commentaar op het artikel van Andrew Mc Lean.

De inhoud van mijn brief geeft dat ook duidelijk aan. Ik betrek stelling tot een aantal beweringen in de handleiding voor ruiters na aanleiding die uitsluitend gebaseerd zijn op conditioneringtheorieën. Over de onderzoeken van Meneer Mc Lean heb ik mij nergens uitgelaten en zal ik dat ook niet doen.

Ik heb U al onmiddellijk na publicatie hierop attent gemaakt, dat hier een fout (met opzet?) gemaakt werd bij de publicatie.

Ondanks deze mijn reactie met verzoek om rectificatie heb ik dit nog niet kunnen terugvinden in de volgende Hoefslag, waar zelf niet gereageerd werd op een ingezonden brief van Machteld van Dierdonk, die Andrew Mc Lean wil inschakelen over mijn kritiek aan zijn artikel.

Ik verwacht, dat U dat in orde brengt.

Dr.Ulrike Thiel

Van: hippocampus [hippocampus@iae.nl]
Verzonden: vrijdag 19 januari 2007 8:38
Aan: 'enquiries@aebc.com.au'
CC: 'machteld dierendonck'; (hoefslag@bcm.nl)

Dear dr Mc Lean,

Recently I critically commented an article published by Joep and Tineke Barteld in the Dutch equine magazine Hoefslag. : named:

Bewuster paardrijden HOEFSLAG NR 47: Hoe leren paarden? Leervermogen van het paard.

The magazine published my comment but unfortunately connected it with your article having been published in the same edition of Hoefslag.

I already have asked the Hoefslag to correct this misunderstanding officially, but the redaction did not react until now.

Having noticed, that Mrs van Dierendonck, a colleague of yours, felt offended by my criticism of your work, I want to inform you that my comment was only meant to criticize the vision on horse riding having been

published by Joep and Tineke Bartels in their article, but not at all to criticize your scientific work having been presented in the same edition later on.

Not trusting the redaction of the paper, who has not reacted by now I have decided to inform you and Dr van Dierendonck personally.

I hope to have cleared up this misunderstanding with this letter.

Yours sincerely

Dr.Ulrike Thiel